

Preek over Jesaja 63:19b

- Schildwolde, 30 november 2014
- Kees van Dusseldorp
- 1^e advent

Liturgie:

Mededelingen

Handdruk

Adventstekst

Kaars aansteken

Antifoon;

Ps.25:1,2;

Antifoon

Oproep tot de eredienst

Moment stilte (10 sec)

Votum en groet

Ld.124:1,2

Wetslezing

Ps.7:1,3,7 [Wiekslag 5-8]

Gebed

Lezen: Mark.13:33-37

Verderkijkers <1> kindermoment

Adventslied:1

Lezen: Jes.63:15-64:11

Ld.119:1,3

Preek over Jes.63:19b *Scheurde u maar de hemel open om af te dalen.*

Ps.144:3,6

Gebed

Collecte

Gz.78:3,4

Zegen

Kindermoment [groep 5]

#1

Verderkijkers

Er hangt hier ergens in de kerkzaal een gele vlinder.

Wie ziet hem?

Weet je het zeker? Want er is ook een gele bloem.

Verrekijker.

Je kunt meer zien dan met het blote oog.

Dat zegt ook iets over het geloof.

Je ziet meer dan anderen.

Je kijkt verder dan je met je gewone ogen kunt zien.

Je kijkt voorbij je horizon.

Christenen zijn verderkijkers.

De weken voor het kerstfeest heten adventsweken.

We bereiden ons voor op de viering van het kerstfeest.

En we leren ook zelf uit te kijken naar de Heer Jezus.

Achter de horizon ligt een mooie toekomst.

In de kerk ontmoeten we in de komende weken verderkijkers uit de Bijbel.

Vandaag de deurwachter die uitziet naar de komst van zijn Heer.

Jezus vertelt het verhaal van de man die een verre reis ging maken.

Zijn knechten moesten op zijn huis passen.

En de bewaker kreeg een speciale opdracht.

Om op te letten wanneer de heer terugkomt.

Die Heer is Jezus.

Hij komt eens terug. Wij weten niet wanneer.

Maar wij letten wel goed op.

De deurwachter is een verderkijker.

Jezus stelt hem als een voorbeeld.

Dat wij verder te kijken dan andere mensen.

Wij weten dat achter de horizon een mooie toekomst ligt.

Daarom letten we goed op.

En kijken we uit naar de Heer.

Christenen zijn verderkijkers.

Gemeente van Christus,

** wat een intens gebed!

#2

‘Heer, scheurde u maar de hemel open om af te dalen!’ In het voorbereidingsgesprek waren we geraakt door de intensiteit van deze uitroep. En niet alleen dit ene woord, maar heel het gebed van Jesaja staat vol van diepe emoties en heftige gevoelens. Bijna elk vers dringt tot meditatie en overdenking. Het gaat mij niet lukken om dat in één preek allemaal te benoemen of in al z’n kleuren en schakeringen in beeld te krijgen. Indringend, deze roep naar God. Intens, deze klacht op de lippen van de profeet. Explosief ook, dit smeken om Gods ingrijpen. ‘Scheurde u maar de hemel open om af te dalen.’

Ik ken uw gebedsleven niet. Ik ken ook geen onderzoek waarin naar de klank en de kleur van het persoonlijke gebed is gevraagd. Maar mag ik het vermoeden uitspreken dat de intensiteit van dit soort uitspraken niet vaak in onze gebeden hoorbaar is? Jongeren hebben vaak de grootste moeite om regelmaat te krijgen in hun gebedspraktijk. Bidden en danken bij het eten en voor het slapen gaan. Zonder vaste gewoonten verwatert het bidden snel. Maar dit dagelijks gebed vormt slechts een minimum-structuur in bidden. De intensiteit van een gebed als dat van Jesaja overstijgt dat van het dagelijks gebed. Als dat het enige is, kom je niet zover. Meebidden in de kerk, samen bidden met anderen, bidden met woorden van de Bijbel, gedichten schrijven of lezen, psalmen en liederen zingen, het zijn vormen die tot intensere gebeden uitnodigen.

Advent is bij uitstek een tijd om het bidden te intensiveren. Omdat er juist in deze periode aandacht is voor het verlangen die God zijn kinderen in het hart legt. Christenen zijn verderkijzers. Je blik wordt omhoog en vooruit gericht. Zo leer je je leven in deze wereld opnieuw verbinden aan Gods beloften. Daarom kent advent zoveel verschillende toonsoorten: die van vertrouwen en van smeekgebed. Die van verlangen en van schuldbesef. Die van uitzicht en van klacht. Advent is een tijd om je bidden te intensiveren. Voor het eerst of opnieuw. Vanmorgen kan het indringende gebed van Jesaja ons daarin verder helpen. Zoals het eens zijn volk verder bracht in eerbied en verwachting voor God. ‘Heer, scheurde u maar de hemel open om af te dalen!’

** is de hemel gesloten?

Toen ik in de afgelopen week door Schildwolde fietste, was ik in mijn hoofd met deze preek bezig en keek ik naar de lucht. Wanneer zou een mens er nu om roepen dat de Heer de hemel openscheurt? Als je ziet dat een jonge moeder uit een gezin door de dood wordt weggerukt? Als je hoort dat medechristenen levend worden verbrand? Heer, dit kan toch niet de bedoeling zijn? Waar bent u? Wanneer smeek je dat God zichzelf laat zien? Als je meemaakt dat je kind toch weer meegaat met vrienden die niet goed voor hem zijn? Als je jezelf opnieuw voelt wegzakken in een depressie? Heer, u bent toch onze beschermer? Waarom houdt u de hemel dicht?

In Jesaja is dit gebed een antwoord. Een reactie op het visioen van het nieuwe Jeruzalem. De Heer kondigt het herstel van Sion aan. En de profeet begrijpt door Gods Geest dat hiervoor een geestelijke voorbereiding nodig is. God vervult zijn beloften als zijn kinderen erom roepen. Een boete- en smeekgebed misstaat Gods kinderen niet als ze Gods

tegenwoordigheid zoeken. De toezeggingen van de Heer zetten de werkelijkheid op spanning. Hij belooft zoveel. Maar waarom zie ik er zo weinig van? Is Gods schijnbare afwezigheid niet veel sterker dan zijn subtiele aanwezigheid? Het uitblijven van de vervulling doet Jesaja klagen dat de hemel gesloten lijkt. Het verschil tussen Woord en werkelijkheid doet hem smeken om een God die persoonlijk afdaalt.

God lijkt afwezig. Atheïsten krijgen podium en applaus voor hun sceptische opmerkingen en zogenaamd logische redeneringen. De meerderheid wil religie achter de voordeur houden en rolt alle publieke ruimte op die er voor de kerk van Christus was. Christenen zitten in de moralistische hoek: ze zijn tegen homo's, tegen vrouwen, tegen abortus en tegen de zondagsopenstelling van winkels. En als ze dat zichzelf aandoen, oké... Maar dat ze hun standpunten iedereen willen opleggen...

Maar waar is onze God? Heer, laat toch zien dat met u niet te spotten valt, ook al is godslastering in Nederland niet meer strafbaar. Heer, laat toch zien dat wij niet onze eigen ideeën volgen, maar dat ú ons tot geloof en christelijk leven roept. Heer, maak toch duidelijk dat uw Woord wijs is voor het leven van ieder mens. Heer, geef toch een aanwijzing als uw kinderen het niet meer zien zitten. Achter de indringende bede van Jesaja zit het gevoel dat de hemel gesloten is en dat God zich heeft teruggetrokken.

**** bidden in ootmoed**

Nu kun je om Gods ingrijpen roepen met verontwaardiging. Om het onrecht dat mensen doen. Om de kortzichtigheid waarmee mensen met hun leven bezig zijn. Je kunt smeken of God zich openbaart, zodat alle vijanden afdruipten. Zulke gebeden vinden we in de Schrift. Soms wordt er zelfs geroepen om wraak over de goddelozen. Maar bij Jesaja klinkt het anders. Hij leert ons roepen om God met besef van onze eigen schuld. Daarom wordt het effect van Gods verschijning voor de hele wereld gecombineerd met de zoektocht naar verzoening.

De eigen schuld wordt door Jesaja voluit benoemd. Hij spreekt niet alleen namens zijn broeders en zusters. Hij gaat hen daarin ook voor en leert hen ermee in te stemmen: Heer, wij hebben gezondigd. Wij hebben de oude weg verlaten en volgen ons eigen kompas. Onze gerechtigheid stinkt als een beerput. Niemand van ons zet zich in voor een levend contact met u.

Het is al spannend dit te belijden. Zijn wij zoveel beter dan de volksgenoten van Jesaja? Zeker, het ligt vandaag anders. Want in onze tijd hebben Gods kinderen de Geest ontvangen die ons verzegelt voor God. Maar onze natuur is dezelfde. In ons leven maakt het soms geen enkel verschil. Roep je Gods naam werkelijk aan? Met huid en haar? Grijp je zijn hand vast? Met alles wat je hebt en wat je bent?

Maar Jesaja maakt het nog spannender door ook de schuld te verbinden aan God. 'Heer, waarom liet u ons afdwalen van uw weg? Waarom hebt u ons onbuigzaam gemaakt? Waarom hebt u ons overgelaten aan onszelf en ons moedeloos gemaakt?' Ik weet niet hoe het u vergaat. Maar bij zulke woorden tegen God houd ik mijn adem in. Geeft Jesaja nu God zelf de schuld? Nee toch niet: hij belijdt zijn eigen schuld. Maar laat die schuld tegelijk niet los staan van Gods verborgen leiding. Daarom is het geen aanklacht, maar wel een klacht richting de Heer. 'Heer, waarom hebt u ons de hemel laten sluiten?'

Zo blijft een mens spreken. Blijf je bidden en roepen. Besef van schuld snoert je niet de mond. Alsof je niet meer zeggen kan, omdat het je eigen fout is. Voor die houding vind je in de Bijbel geen steun! Laat zonde je des te meer bij de Heer brengen. Als je door de knieën gaat, omdat je je zwakheid kent, dan heb je de perfecte houding gevonden om de Heer aan te roepen. Als je de hemel als gesloten ervaart en beseft dat je zelf die hemel gesloten hebt door je tekort aan trouw en liefde voor God, juist dan heb je reden om te kloppen en te bonzen op de deur van God. Verootmoediging hoort bij de klanken van advent. Om een nieuw begin te maken. Heer, scheur toch de hemel open! Om in de wereld u te bewijzen als de rechtvaardige. Om een einde te maken aan ons lijden. En mij met u te verzoenen.

**** 'resultaten uit het verleden'**

Een economische wet wordt er bij ons dagelijks ingehamerd. 'Resultaten uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst'. Maar kent u ook de geestelijke wet: 'Gods daden in het verleden bieden zekerheid voor de toekomst.' In de tijd van advent komen die dingen bij elkaar. Gods daden in het verleden. En de zekerheid voor de toekomst. Het woord 'advent' betekent komst. De komst van de Heer een ruime tweeduizend jaar geleden, geeft garantie voor de komst van de Heer die hij heeft toegezegd. Daar mag je je op beroepen. 'Heer, u hebt toch eerder de hemel geopend? Heer, u bent toch eerder afgedaald naar de aarde? Heer, kom weer!'

Jesaja leefde vóór de eerste komst van Jezus Christus. En toch hanteert ook hij die geestelijke wet: 'Gods daden in het verleden bieden zekerheid voor de toekomst.' In de Bijbel lezen we vaker dat God is afgedaald naar de mensen. Bij Abraham, toen God bij zijn vriend kwam kijken, maar ook poolshoogte kwam nemen in Sodom en Gomorra. Maar vooral in de tijd van Mozes, toen Israël bij de Sinaï stond. Heel letterlijk scheurde God toen de hemel open. Donderslagen, lichtflitsen, hoornegeschal en rook. De Heer was neergedaald in vuur. De berg trilde hevig. Iedereen beefde. De echo's klinken door in psalmen die eeuwen later gemaakt zijn.

'Gods daden in het verleden bieden zekerheid voor de toekomst.' Geloof is gebaseerd op gebeurtenissen. Tegenover God mag je je zelfs beroepen op wat Hij heeft gedaan. Het geeft je grond onder de voeten. Jesaja vraagt voor zijn volk om herhaling van de geschiedenis. Scheurde u maar weer de hemel open! Je mag erom vragen. In een wereld waarin de dreiging en de angst toenemen. Waarin zoveel slechtheid plaatsvindt. In deze wereld bereiden wij onze voor op de viering van het kerstfeest. 'Heer, steeds hebt u de mensen opgezocht. Laat ons ook nu niet alleen! Heer, vervul uw beloften, zoals u eens alles hebt waargemaakt! Heer, daal toch af naar de aarde, zoals u dat eens hebt gedaan! 'Gods daden in het verleden bieden zekerheid voor de toekomst.'

**** want de Heer is onze vader**

'Heer, scheurde u maar de hemel open om af te dalen!' Ik wil nog één stap verder gaan om dit intense gebed van Jesaja als een woord van God voor ons vandaag te leren horen en te leren naspreken. Wat mij heel bijzonder heeft getroffen in deze indringende smeekbede en in het hele gebed is de diepte in de relatie met God. Wat spreekt uit dit gebed een bijzondere band tussen de profeet en zijn God! En het gaat niet alleen om de

profeet. Want hij schrijft consequent in het meervoud. Over 'wij' en 'ons'. Wat klopt in dit gebed een diepe verbondenheid met de Heer.

Tot twee keer toe roept de profeet het uit: 'U Heer, bent ons vader!' En daar zit alles in. 'U hebt ons Schepper. U bent onze Beschermers.' U bent onze Vader. Wij zijn ermee opgegroeid dat we God onze Vader noemen. Het is de meest gebruikte aanspreektitel die christenen gebruiken. Het voorrecht dat Jezus Christus ons heeft gegeven en die de Heilige Geest ons op de lippen legt. Maar in de tijd vóór Jezus komen we die aanspraak maar zelden tegen in de Bijbel. En hier komt die in één gebed drie keer terug. 'U Heer, bent onze Vader!' Wij zijn toch uw volk!

Het is compleet waar wat men soms zo kort op formule brengt: 'geloof is geen religie, maar relatie'. Het christelijk geloof is geen systeem van waarheden of overtuigingen, het is geen netwerk van ideeën en ervaringen, het is geen complex van tradities en rituelen, het is geen gedragscode. Het is allereerst een diepe verbondenheid met God. Het kennen van de Heer en leven met de Heer. Het luisteren naar de Heer en spreken met de Heer. In mooie en in moeilijke tijden. In verdriet en in vreugde. In wanhoop en in enthousiasme. 'U, Heer, bent onze vader!' Die relatie geeft zoveel ruimte, dat ook vrijmoedig roepen en klagen mogelijk is. Het klinkt bijna op het brutale af in dit gebed van Jesaja. De relatie kan het hebben. De diepe verbondenheid met God, ingebed in het werk van Jezus Christus, verzegeld door de Heilige Geest.

**** bidden en de bidder**

Is de hemel gesloten? Je kunt het soms zelf zo ervaren. En er ontzettend veel last van hebben. In alles wat je om je heen ziet. Joden voelen zich in Nederland niet meer op hun gemak. Vluchtelingen worden aan hun lot overgelaten. Ouderen worden weggestopt. Maar misschien ook in wat je zelf meemaakt en beleeft. Het intense gebed van Jesaja, helpt ons verder. Het gebed of God zelf de hemel wil openen, ook al hebben wij die gesloten en doen we dat steeds weer. Het gebed, dat gebaseerd is op Gods daden in het verleden, waar ook wij veel vanaf weten, ook al lezen en studeren we minder in de Bijbel dan onze ouders en grootouders. We kennen het werk van God in Jezus Christus. Het gebed, dat ingebed is in een diepe verbondenheid met God, die onze Vader is. Zelfs als je alleen maar zijn naam weet te noemen, doorbreekt dat de horizon van je eigen wereld.

Maar dan breekt er ook wat open. Want God vervult zijn beloften als zijn kinderen erom roepen. Hij komt in actie. Er verandert wat. Niet alleen in de wereld overigens, maar ook in de bidder. Het bidden om Gods ingrijpen laat de bidder niet onveranderd. Bidden maakt altijd medeplichtig. En zet je als bidder voor de spiegel.

'Heer, u bent een God die opkomt voor wie op hem wacht. U komt de mens tegemoet die uw weg gaat, met u voor ogen.' Het is een profetisch gebed. Dat betekent niet alleen dat Jesaja tot woorden komt die de Heer hem geeft. Het betekent ook dat het een profetie is voor de mensen van zijn tijd. En een appèl doet op de lezer en de hoorder vandaag. Op iedere gelovige. Om woorden en daden bij elkaar te brengen. Om hart en handen in één lijn te krijgen. Het bidden en de bidder zijn verbonden. Een gelovige gaat zich vormen naar zijn God. Je leert verwachten, ook al kun je niet verder kijken dan de dag van vandaag. Je leert wachten, ook al stormt de verontwaardiging of de angst door je lijf. Je leert het goede doen, omdat je beseft je met je onrecht de hemel sluit. Voor anderen of voor

jezelf. Je leert Gods weg te gaan, omdat je hebt gezien dat Gods ontferming anders aan je voorbij gaat. Je leert je richten op de Heer en raakt zo bevrijd van de strikken van geld en goed, van relaties en patronen, van de meerderheid en de media. Je leert niet alleen je vrienden te bemoedigen, maar zelfs je vijanden lief te hebben. De weken van advent worden een begin van vernieuwing en verandering. In Jezus Christus gaat er een hemel boven je open. En dat merk je op aarde.

**** Advent**

‘Heer, scheurde u maar de hemel open om af te dalen’. Een heftige tekst. Een intens gebed. Nog steeds heb ik maar een klein beetje hiervan geproefd. Ik hoop dat ik u er iets van heb mogen doorgeven. Intens, indringend en explosief. ‘Heer, scheurde u maar de hemel open om af te dalen’.

Advent is een tijd om het bidden te intensiveren. Verbind je leven in deze wereld opnieuw aan God. Hij is ons in Jezus Christus genadig. Hij is ons in de Heilige Geest zeer nabij. Daarmee is de wereld niet meteen bevrijd. En keren mensen niet massaal om van hun eigen wegen. Het gebed van Jesaja eindigt nog niet met een lofprijzing. Maar komt weer terug in de bittere werkelijkheid: ‘Laat dit alles u onbewogen, Heer? Blijft u zwijgen en laat u ons zozeer lijden?’ Daar eindigt deze profetie.

Maar God gaat verder. In de komende weken zullen we meer uit Jesaja lezen. Met het oog op advent. Allerlei toonsoorten komen langs. Maar ook deze hoort erbij: de klacht, de schuldbelijdenis, de smeekbede en de roep tot God. ‘Heer, scheurde u maar de hemel open om af te dalen!’ Bid, schreeuw, huil, roep het mee!

Gemeente: Het is gebeurd! De hemel is opengescheurd!
En het zal weer gebeuren!
Blijf daarom bidden.

Luister maar:

#3

“Op het moment dat hij uit het water omhoogkwam
zag hij de hemel openscheuren
en de Geest als een duif op zich neerdalen,
er er klonk een stem uit die geopende hemel:
‘Jij bent mijn geliefde Zoon,
in jou vind ik vreugde’.

Amen